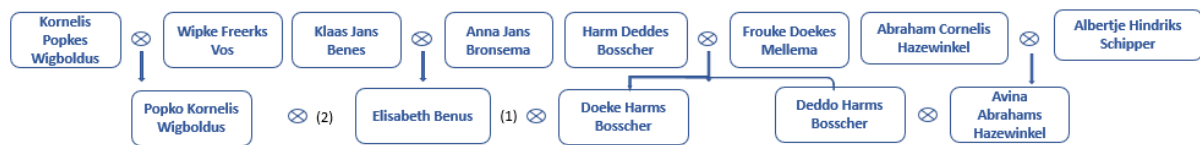

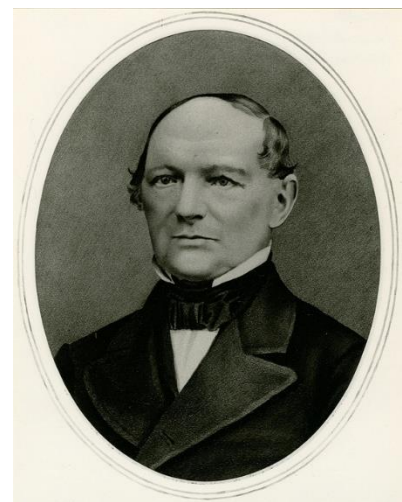
Deddo Harms Bosscher, zwager van Elisabeth Benus

Elisabeth Klaassens Benus, mijn oudmoeder, was het oudste kind van Klaas Benus en Anna Bronsema. Zij werd geboren op 15 januari 1794 in Veendam (gedoopt op 26 januari 1794) en overleed op 20 december 1875 in Zandberg (Odoorn).

Zij trouwde (1) op 19 augustus 1814 met Doeke Harms Bosker/Bosscher, geboren op 4 april 1795 in Zuidbroek (gedoopt op 12 april), overleden bij Terschelling in juni 1817¹ (vergaan met zijn schip), zoon van Harm Deddes Bosscher (provinciaal deurwaarder) en Frouke Doekes Mellema. Met hem had zij een zoon Harmannus (veengebruiker), geboren op 19 november 1814, getrouwd met Jantje Hindriks Spier.²

Elisabeth trouwde (2) op 20 december 1923 in Nieuwe Pekela met Popko Kornelis Wigboldus, gedoopt op 13 december 1793 in Loppersum, overleden op 22 maart 1855 in Horsten, zoon van Kornelis Popkes Wigboldus en Wipke Freerks Vos. Popko was pelmolenaarsknecht en landbouwer, zijn broer Bonne was bierbrouwer.

Deddo Harms Bosscher

Doeke, de eerste man van Elisabeth, had een broer Deddo, geboren op 26 juli 1808 en overleden op 13 augustus 1885 in die plaats. Hij trouwde op 5 februari 1829 in Veendam met Avina Abrahams Hazewinkel, dochter van schipper Abraham Cornelis Hazewinkel en Albertje Hindriks Schipper.

De moeder van Doeke en Deddo bezat land en was eigenaar van het zeeschip *'Ida Catharina'* (gekocht in 1835 voor 1500 gulden). Waarschijnlijk voer Doeke op dit schip, want hij stierf in 1917 op zee. Deddo werd landbouwer. Bij Koninklijk Besluit van 30 november 1848 werd hij benoemd tot burgemeester van Veendam als opvolger van Tjark Jans Giezen. Hij was ten tijde van zijn benoeming lid van de gemeenteraad van Veendam. Vanwege zijn beroep werd hij ook wel de boeren-burgemeester van Veendam genoemd. Hij vervulde deze functie gedurende 32 jaar. Hem werd per 1 oktober 1880, vanwege zijn hoge leeftijd, eervol ontslag verleend.

¹ Eind december 1827 staat er in de Groninger courant dat op 12 januari 1828 op verzoek van de weduwe en de erven van Doeke Harms Bosscher, ten overstaan van het vredegerecht van het kantoor Veendam, een halve stadsveenplaats, gelegen op no 35 achter het schoolgebouw aan het Stads Kanaal, onder Wildervank zal worden geveild. De vraag is of deze Doeke Bosscher 'onze' Doeke is en of de verkoop te maken heeft met het feit dat zijn dood nooit officieel vastgesteld kon worden, omdat hij op zee verdronken is.

<https://bit.ly/4bWA2qg>

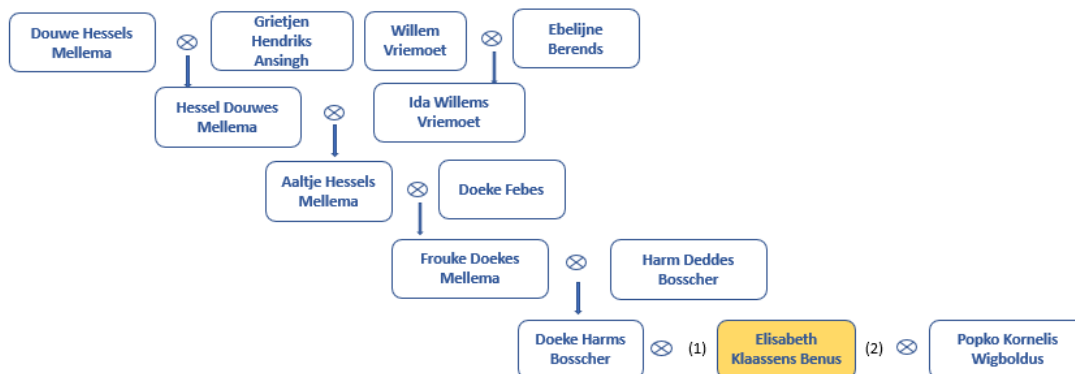
² <http://vermij.net/genealogie/bosker/gegevens/VIIIf-doekeharmbosscher.html>

Tijdens zijn burgemeesterschap werd het nieuwe raadhuis van Veendam gebouwd. Tot dat jaar vergaderde de gemeenteraad op de boven verdieping van Hotel de Leeuw, het logement van Evert van Linge, gelegen aan het Oosterdiep.

In december 1885 werd ter nagedachtenis aan hem een monument op zijn graf geplaatst. In Veendam is de Burgemeester Bosscherstraat naar hem genoemd.

Frouke Doekes Mellema

Frouke Doekes Mellema werd geboren op 3 maart 1773 en overleed op 15 juni 1844. Zij was een dochter van Doeko Febes en Aaltje Hessels Mellema. Zij trouwde met Harm Deddes Bosscher, geboren op 23 februari 1770 en overleden op 3 december 1812. Zij woonden aan het Westerdiep in Veendam (nummer 771).

Berents. Uit het laatste huwelijk werd Avina geboren, op 2 januari 1807 in Veendam. Zij overleed aan het Westerdiep in Veendam op 4 oktober 1875.

Algemene begraafplaats Veendam. Tijdens zijn begrafenis liepen alle leden van het Zeemanscollege, waaronder ook burgemeester Giezen en de 76-jarige oud-zeeman Lucas Tiemens Suk, voor de lijkwagen uit.³

Abraham, die al vroeg onderwijs in wiskunde en zeevaartkunde kreeg, voer mee op het schip van zijn vader. Abraham was een rustige en bescheiden, maar ook een zeer intelligente man. Al in 1806 maakte hij een ontwerp voor een kaart: de vaart van Zoutkamp naar zee, of het zogenaamde Vriesche gat, na het miswijzend-Compas.

Ontworpen door Abraham Cornelis Hazewinkel, gekopieerd door stadsbouwmeester S. Mulder.

³ <https://www.scheepsindex.nl/kapinfo.php?id=1145>

Abraham bezat de *'Alberdina'* (1823) en de *'Anja'* (1833) dat in 1842 op naam van zijn vrouw Albertje Hendriks Schipper staat. Hij was ook gezagvoerder op de *'Twee Gebroeders'*.⁴ Volgens een monsterrol uit 1815 was hij ook de schipper van de *'Jonge Cornelis'*.⁵

Toen, tijdens de Franse tijd de zeevaart en handel vrijwel stil lag, gaf Abraham van 1810 tot 1815 in Veendam les in de zeevaartkunde. In 1817 werd in Veendam de "Maatschappij tot Nut der Zeevaart" opgericht en daarvan werd Abraham voorzitter.

In 1826 kreeg hij van de regering een aanstelling als onderwijzer in de wis- en zeevaartkunde. Intussen bleef Abraham Hazewinkel doorstuderen. Hij verdiepte zich ook in de goniometrie. Toen hij weer naar zee ging, gaf hij in de winter nog steeds lessen in wis- en zeevaartkunde. Zijn voortdurende studie resulteerde uiteindelijk in 1827 in het boek: *'Handleiding om op verschillende wijzen de breedte buiten den middag of meridiaan te vinden, door waarnemingen aan de zon of starren'*, ook bekend als de methode Lobatto-Hazewinkel.

Koning Willem I was onder de indruk van het boek van Abraham Cornelis Hazewinkel en betuigde hem *'zijn welgevallen'*.⁶

Pieter Hendriks Hazewinkel

Pieter Hendriks Hazewinkel, een achterneef van Abraham, werd geboren op 1 december 1804 te Veendam en overleed daar op 26 december 1882. Hij huwde op 17 december 1828 in Veendam met Jantje Jakobs Folkersma, geboren op 8 juni 1807, overleden op 14 januari 1865 in Veendam, dochter van Jakob Folkersma en Berendina Filippus Singer. Hij was, naast zeevaarder, ook houtkoper.

Zijn vader Hendrik Pieters Hazewinkel maakte als kapitein op zijn eigen schip, de kof *'Vrouw Gesiena'*, reizen voor kooplieden uit Dordrecht. Ook zijn broers Jacob en Dirk waren kapitein.⁷

Hendrik Pieters Hazewinkel.

⁴ <https://www.marhisdata.nl/schip?id=12988>

⁵ Monsterrol: <https://bit.ly/3lq3Fmy>

⁶ <https://www.greetsgenealogie.nl/gezinskaart-van-abraham-cornelis-hazewinkel-1772-1842/>

⁷ https://blokland.dordtenazoeker.nl/deel3_51c.htm

In oktober 1852 begon Pieter Hendriks Hazewinkel als kapitein op het fregatschip Bernard Hertog van Saksen Weimar, aan een reis om de wereld, een reis die 18 maanden zou duren. Het eerste traject ging via Kaap Hoorn naar San Francisco, waar het schip op 22 april 1853 op de rede voor anker ging, maar vlekkeloos verliep de reis niet. Toen Hazewinkel na een half jaar zeilen in San Francisco arriveerde, raakte zijn bemanning bevangen door goudkoorts. Californië was in deze tijd in de ban van de goudvondsten die van een eenvoudige sterveling een miljonair konden maken. San Francisco groeide van een dorp van 200 inwoners in 1846 uit tot een stad met 36.000 zielen in 1852. Hazewinkels bemanning voegde zich daar maar al te graag bij, zodat de kapitein nieuw personeel moest werven.

Via Hongkong bereikte Hazewinkel uiteindelijk Batavia. In beide havens raakte hij wéér zijn bemanningsleden kwijt. In de Indische hoofdstad stapten Fransen aan boord, omdat hun eigen schip gestrand was. Met hen zeilde kapitein Hazewinkel ten slotte via Kaap de Goede Hoop in het voorjaar van 1854 naar Brouwershaven in Zeeland. Van daar was het nog maar een kippeneindje naar zijn huis aan het Beneden Oosterdiep. Van de reis is een uitvoerig scheepsjournaal, een notitieboek en een reisbeschrijving bewaard gebleven.⁸

In latere jaren maakte Pieter H. Hazewinkel, als secretaris, deel uit van de examencommissie van de Veendammer Zeevaartschool.

De grafsteen wordt bekroond met een wereldbol, met daarop de route van de reis om de wereld, gemaakt in 1852-1854.

⁸ <https://www.deverhalenvangroningen.nl/alle-verhalen/veendammer-wind-veendammer-pioniers>.

Scheepsjournaals, notitieboek en reisbeschrijving liggen in het *Museum aan de A* (voormalig *Noordelijk Scheepvaartmuseum*). In 1977 werd in dit museum een expositie gehouden met als onderwerp de wereldreis van Pieter Hazewinkel. Zijn wederwaardigheden vormde de inspiratie voor diverse schrijvers van onder andere een jongensboek en een stripverhaal van Gré van der Veen, *'Hazewinkel zeilt de wereld rond: een reis vol rampen, rovers en revolvers'*, Veendam, 1997 (tekeningen van Geert Schreuder). In 2002 werd in diverse plaatsen in de provincies Groningen en Drenthe de *musical 'Reis om den aardbol van kapitein Hazewinkel'* opgevoerd. Naar het kapiteinsgeslacht Hazewinkel werd een reddingboot van de KNRM genoemd, de Kapiteins Hazewinkel.

De derde woning is het voormalige woonhuis van kapitein Pieter Hindrik Hazewinkel.

Deze aardbol staat op de grafsteen van Pieter en Jantje.